

ITSEMURHARISKIN ARVIOINTIASTEIKKO (C-SSRS)

Lähtökohta-ajanjakso

Ensimmäinen arvio, Baseline/Screening

Versio 14/01/09

*Posner, K.; Brent, D.; Lucas, C.; Gould, M.; Stanley, B.; Brown, G.; Fisher, P.; Zelazny, J.;
Burke, A.; Oquendo, M.; Mann, J.*

Vastuuvapauslauseke:

Tämä asteikko on tarkoitettu koulutettujen klinikkojen käyttöön. Itsemurhariskiin liittyvän arviointiasteikon (C-SSRS) kysymykset ovat vain ehdotuksia tehtävistä kysymyksistä. Lopullinen arvio itsemurhariskistä tehdään kliinisen arvion perusteella.

*Tässä asteikossa käytetyt itsemurhakäyttäytymisen määritelmät perustuvat niihin määritelmiin, jotka ovat käytössä **The Columbia Suicide History Form** -lomakkeessa ja jonka ovat kehittäneet John Mann, MD, ja Maria Oquendo, MD, Conte Center for the Neuroscience of Mental Disorders (CCNMD), New York State Psychiatric Institute, 1051 Riverside Drive, New York, NY, 10032. (Oquendo M. A., Halberstam B. & Mann J. J., Risk factors for suicidal behavior: utility and limitations of research instruments. In M.B. First [Ed.] Standardized Evaluation in Clinical Practice, s. 103-130, 2003.)*

C-SSRS:n jäljennöksiä koskevissa asioissa yhteyshenkilönä toimii Kelly Posner, Ph.D., New York State Psychiatric Institute, 1051 Riverside Drive, New York, New York, 10032. Tiedustelut sekä koulutusasiat, ota yhteys posnerk@childpsych.columbia.edu

© 2008 The Research Foundation for Mental Hygiene, Inc.

ITSEMURHA-AJATUKSET		
<i>Esitä kysymykset 1 ja 2. Jos vastaus molempiin on kielteinen, siirry kohtaan "Itsemurhakäyttäytyminen". Jos vastaus kysymykseen 2 on "kyllä", kysy kysymykset 3, 4 ja 5. Jos vastaus kysymykseen 1 ja/tai 2 on "kyllä", täytä alla oleva osio "Itsemurha-ajatusten intensiteetti".</i>	Koko elinikä - Aikana, jolloin henkilö tunsu olonsa itsetuhoisimmaksi	Viimeisimpinä ___ kuukautena (Past ___ Months)
1. Halu kuolla Henkilö tukee ajatusta haluavansa olla kuollut tai ettei hän enää halua olla elossa, tai haluavansa nukahtaa eikä enää herätä. <i>Oletko toivonut olevasi kuollut tai että voisit nukahtaa siten, ettet enää heräisi?</i> Jos kyllä, kuvaile:	Kyllä Ei ☐ ☐	Kyllä Ei ☐ ☐
2. Yleisluonteisia aktiivisia itsemurha-ajatuksia Yleisluonteisia ajatuksia liittyen haluun lopettaa elämänsä/tehdä itsemurha (esim. "Olen ajatellut tappavani itseni.") ilman ajatuksia itsemurhan tekotavoista tai siihen liittyvistä menetelmistä, aikeista tai suunnitelmasta. <i>Oletko tosiasiallisesti ajatellut millään tavoin itsesi tappamista?</i> Jos kyllä, kuvaile:	Kyllä Ei ☐ ☐	Kyllä Ei ☐ ☐
3. Aktiivisia itsemurha-ajatuksia ja itsemurhan tekotapojen ajattelua (ei suunnitelmia) ilman aikomusta ryhtyä toimiin Henkilö ajattelee itsemurhaa ja on ajatellut ainakin yhtä tekotapaa arviointijaksolla. Tämä ei vastaa erityisen suunnitelman tekemistä aikaan, paikkaan tai tekotapaan liittyvine harkittuine yksityiskohtineen (esim. henkilö on ajatellut itsemurhan tekotapaa muttei ole tehnyt erityistä suunnitelmaa). Tähän kuuluvat myös henkilöt, jotka saattaisivat sanoa: "Ajattelin, että ottaisin yliannostuksen, mutta en ole koskaan erityisesti suunnitellut, koska, missä tai miten sen tosiasiallisesti tekisin... enkä koskaan toteuttaisi sitä." <i>Oletko ajatellut, miten voisit sen tehdä?</i> Jos kyllä, kuvaile:	Kyllä Ei ☐ ☐	Kyllä Ei ☐ ☐
4. Aktiivisia itsemurha-ajatuksia, jonkinasteisia itsemurha-aikeita, ei erityistä suunnitelmaa Aktiivisia itsemurha-ajatuksia itsensä tappamisesta. Henkilö ilmoittaa, että hänellä on jonkinasteisia aikeita toimia näiden ajatusten perusteella, toisin kuin jos hän sanoisi: "Minulla on ajatuksia, mutta en todellakaan aio tehdä mitään niiden perusteella." <i>Oletko ajatellut näitä asioita ja onko sinulla ollut jonkinasteinen aikomus toimia niiden perusteella?</i> Jos kyllä, kuvaile:	Kyllä Ei ☐ ☐	Kyllä Ei ☐ ☐
5. Aktiivisia itsemurha-ajatuksia, erityinen suunnitelma ja itsemurha-aikeita Henkilö ajattelee itsensä tappamista, hän on tehnyt yksityiskohtaisen suunnitelman joko kokonaan tai osittain ja hänellä on jonkinasteinen aikomus toteuttaa suunnitelmansa. <i>Oletko ryhtynyt laatimaan itsesi tappamiseen liittyviä yksityiskohtia tai laatinut ne valmiiksi? Aiotko toteuttaa suunnitelmasi?</i> Jos kyllä, kuvaile:	Kyllä Ei ☐ ☐	Kyllä Ei ☐ ☐
ITSEMURHA-AJATUSTEN INTENSITEETTI		
<i>Seuraavia ominaisuuksia pitäisi arvioida huomioiden vakavin ajattelutyyppi (ts. 1-5 yllä; 1 on lievin ja 5 on vakavin). Kysy milloin henkilö on tuntenut olonsa itsetuhoisimmaksi.</i> Lifetime - Vakavin ajatus: _____ Tyypinro. (1-5) Ajatusten kuvaus Past X Months - Vakavin ajatus: _____ Tyypinro. (1-5) Ajatusten kuvaus	Vakavin	Vakavin
Yleisyys <i>Kuinka monta kertaa sinulla on ollut näitä itsemurha-ajatuksia?</i> (1) Harvemmin kuin kerran (2) Kerran viikossa (3) 2-5 kertaa viikossa (4) Päivittäin tai lähes päivittäin (5) Useita kertoja päivässä	___	___
Kesto <i>Silloin kun sinulla on näitä ajatuksia, kuinka kauan ne kestävät?</i> (1) Ohimenevästi - vain muutamia sekunteja tai minuutteja (4) 4-8 tuntia/suurimman osan päivää (5) Yli 8 tuntia/lähes jatkuvasti tai koko ajan (2) Alle 1 tunnin/jonkin aikaa (3) 1-4 tuntia/pitkään	___	___
Hallittavuus <i>Pystyisitkö/pystytkö halutessasi lakkaamaan ajattelemasta itsesi tappamista tai halua kuolla?</i> (1) Ajatukset helposti hallittavissa (4) Ajatusten hallinta tuottaa suuria vaikeuksia (5) Ei pysty hallitsemaan ajatuksia (0) Ei pyri hallitsemaan ajatuksia (2) Ajatusten hallinta tuottaa pieniä vaikeuksia (3) Ajatusten hallinta tuottaa jonkinlaisia vaikeuksia	___	___
Ehkäisykeinoja <i>Onko olemassa ketään tai mitään (esim. perhe, uskonto, kuoleman tuottama kipu), joka esti sinua haluamasta kuolla tai ryhtymästä toimiin itsemurha-ajatuksien perusteella?</i> (1) Ehkäisykeinot estivät sinua ehdottomasti yrittämästä itsemurhaa (4) Mitä todennäköisimmin ehkäisykeinot eivät estäneet sinua (5) Ehkäisykeinot eivät ehdottomasti estäneet sinua (0) Ei sovellettavissa (2) Ehkäisykeinot luultavasti estivät sinua (3) On epävarmaa, estivätkö ehkäisykeinot sinua	___	___

Syitä itsemurha-ajatuksiin

Millaisia syitä sinulla oli ajatella, että haluat kuolla tai tappaa itsesi? Halusitko päästä eroon kivusta tai siitä, miltä sinusta tuntui (toisin sanoen et enää jaksanut elää tämän kivun kanssa tai et kestänyt sitä, miltä sinusta tuntui) vai halusitko saada huomiota ja kostaa tai saada muut reagoimaan? Vai kumpaakin?

(1) Täysin saadakse huomiota ja voidakseen kostaa tai saadakse muut reagoimaan.	(4) Enimmäkseen saadakse kivut lakkaamaan (et enää jaksanut elää kivun kanssa tai et kestänyt sitä, miltä sinusta tuntui).	_____	_____
(2) Enimmäkseen saadakse huomiota ja voidakseen kostaa tai saadakse muut reagoimaan.	(5) Täysin saadakse kivut lakkaamaan (et enää jaksanut elää kivun kanssa tai et kestänyt sitä, miltä sinusta tuntui).		
(3) Yhtä lailla saadakse huomiota ja voidakseen kostaa tai saadakse muut reagoimaan ja saadakse kivut lakkaamaan.	(0) Ei sovellettavissa.		

Vastataan vain tosiasiallisten itsemurhayrityksien ollessa kyseessä	Viimeisimmän yrityksen päivämäärä:	Kuolemanvaarallisimman yrityksen päivämäärä:	Alkuperäisen/ensimmäisen yrityksen päivämäärä:
Tosiasiallinen kuolemanvaara/fyysinen vaurio: 0. Ei fyysisiä vaurioita tai erittäin vähäisiä fyysisiä vaurioita (esim. pintanaarmut). 1. Lieviä fyysisiä vaurioita (esim. letarginen puhetapa, ensimmäisen asteen palovammat, vähäinen verenvuoto, venähdykset). 2. Kohtalaisia fyysisiä vaurioita, jotka edellyttävät lääkärinhoitoa (henkilö on esim. tajuissaan mutta uninen, jossakin määrin reagoiva, toisen asteen palovammat, verenvuoto suurista suonista). 3. Kohtalaisen vakavia fyysisiä vaurioita, jotka edellyttävät sairaalahoitoa ja todennäköisesti tehohoitoa (esim. komatoosi, johon liittyvät toimivat refleksit, kolmannen asteen palovammat alle 20% kehon pinta-alasta, runsas verenhukka, josta voi elpyä, vakavat murtumat). 4. Vakavia fyysisiä vaurioita, jotka edellyttävät sairaalahoitoa ja tehohoitoa (esim. komatoosi, johon ei liity toimivia refleksejä, kolmannen asteen palovammat yli 20% kehon pinta-alasta, runsas verenhukka, johon liittyvät epävakaat elintoiminnot, vakavat vauriot elintärkeällä alueella). 5. Kuolema	Ilmoita koodi	Ilmoita koodi	Ilmoita koodi
Mahdollinen kuolemanvaara: vastaa vain, jos tosiasiallinen kuolemanvaara = 0 Tosiasiallisen itsemurhayrityksen todennäköinen kuolemanvaara, jos fyysistä vauriota ei ole (vaikka seuraavat esimerkkitapaukset eivät aiheuta tosiasiallista fyysistä vauriota, niihin voi liittyä vakava kuolemanvaara: henkilö panee aseensa suuhunsa ja vetää liipaisimesta, mutta ase ei laukea, jolloin ei synny fyysistä vauriota; henkilö makaa raiteilla junan läheisyydessä, mutta pelastautuu ennen yliajtoa). 0 = Käyttäytyminen ei todennäköisesti johda vaurioon 1 = Käyttäytyminen todennäköisesti johtaa vaurioon, mutta ei todennäköisesti aiheuta kuolemaa 2 = Käyttäytyminen todennäköisesti aiheuttaa kuoleman saatavilla olevasta lääkärinhoidosta huolimatta	Ilmoita koodi	Ilmoita koodi	Ilmoita koodi